## ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ

ಥರ್ವವೆಂದರೆ ಉಷ್ಣ (ಬಿಸಿ), ಅಥರ್ವವೆಂದರೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಶೀರ್ಷವೆಂದರೆ ಮಸ್ತಕ. ಯಾವುದರ ಪುರಶ್ಚರಣದಿಂದ (ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ) ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯು ಲಭಿಸುತ್ತದೆಯೋ, ಅದುವೇ ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷ. ಭಗವಾನ ಜೈಮಿನಿಋಷಿಗಳ ಸಾಮವೇದೀಯ ಶಾಖೆಯ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಮುದ್ಗಲಋಷಿಗಳು 'ಸಾಮಮುದ್ಗಲ ಗಣೇಶಸೂಕ್ತವನ್ನು' ಬರೆದರು. ನಂತರ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಗಣಕಋಷಿಗಳು 'ಗಣಪತಿ ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷ'ವನ್ನು ಬರೆದರು. ಬಹುತೇಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ದೇವತೆಯ ಧ್ಯಾನ, ಅಂದರೆ ಮೂರ್ತಿಯ ವರ್ಣನೆಯಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಸ್ತುತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸ್ತುತಿ ಇದ್ದು ನಂತರ ಧ್ಯಾನವಿದೆ.

ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷದ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಗಳಿವೆ –

೧. ಶಾಂತಿಮಂತ್ರ : ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 'ಓಂ ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿಃ...' ಮತ್ತು 'ಸ್ವಸ್ತಿನ ಇಂದ್ರೋ...।' ಈ ಮಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಗೆ 'ಸಹನಾವವತು...।' ಈ ಮಂತ್ರಗಳಿವೆ.
೨. ಧ್ಯಾನವಿಧಿ : 'ಓಂ ನಮಸ್ತೇ ಗಣಪತಯೇ'ದಿಂದ 'ವರದಮೂರ್ತಯೇ ನಮಃ' ವರೆಗಿನ ಹತ್ತು ಮಂತ್ರಗಳು.
೩. ಫಲಶ್ರುತೀ : 'ಏತದಥರ್ವಶೀರ್ಷ ಯೋಧೀತೆ' ಇತ್ಯಾದಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂತ್ರಗಳು

## ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷ ಪಠಿಸುವಾಗ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳು

ಅಥರ್ವಶೀರ್ಷವನ್ನು ತುಂಬಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಒಂದೇ ಲಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಸ್ತೋತ್ರ ಪಠಣದ ಮೊದಲು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಒಗೆದು ಮಡಚಿದ ವಸ್ತ್ರ, ಮೃಗಾಜಿನ, ಉಣ್ಣೆಯ ಪಂಚೆ ಅಥವಾ ದರ್ಭೆಯ ಚಾಪೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಪಠಣ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಬರದಂತಹ ಸುಲಭ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ (ಕಾಲುಮಡಚಿ) ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಯಾವುದೇ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪಠಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಗಣಪತಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ಷತೆ, ಗರಿಕೆ, ಶಮಿ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣ (ಅಂದಾಜು ಒಂದು ನಿಮಿಷ) ಗಣಪತಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಆಮೇಲೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಪಠಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಗಣಪತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಅಥವಾ ಓಂಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕು ಅಥವಾ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಗಣಪತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಬೇಗನೇ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಶುಚಿರ್ಭೂತರಾಗಿ ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ಷಮತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಗಣೇಶಸ್ತೋತ್ರ ಪಠಿಸುವುದರಿಂದ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ಸುತ್ತಲೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರಕ್ಷಾಕವಚ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಉಚ್ಚಾರಗಳೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ ಗಣೇಶಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಪಠಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ !

||ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಥರ್ವಶೀರ್ಷಂ||

ಓಂ ಭದ್ರಂ ಕರ್ಣೇಭಿ: ಶೃಣುಯಾಮ ದೇವಾ: | ಭದ್ರಂ ಪಶ್ಯೇಮಾಕ್ಷಭಿರ್ಯಜತ್ರಾ: | ಸ್ಥಿರೈರಂಗೈಸ್ತುಷ್ಟುವಾಗಂ ಸಸ್ತನೂಭಿ: | ವ್ಯಶೇಮ ದೇವ ಹಿತಂ ಯದಾಯು: | ಸ್ವಸ್ತಿನ ಇಂದ್ರೋ ವೃದ್ಧಶ್ರವಾ: | ಸ್ವಸ್ತಿನ: ಪೂಷಾ ವಿಶ್ವ ವೇದಾ: | ಸ್ವಸ್ತಿನಸ್ತಾರ್ಕ್ಷೋ ಅರಿಷ್ಟನೇಮಿ: | ಸ್ವಸ್ತಿನೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ದದಾತು ||

||ಓಂ ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ ಶಾಂತಿ: || ||೧||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಹೇ! ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳೇ; ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ತಮವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತಾಗಲಿ. ಪವಿತ್ರವಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತಾಗಲಿ. ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯಭರಿತ ಶರೀರದಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾ ಪೂರ್ಣಾಯುಷ್ಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಜೀವಿಸುವಂತಾಗಲಿ. ದೇವತೆಗಳ ದೊರೆಯಾಗಿರುವ ಇಂದ್ರ. ಸಕಲಾರಿಷ್ಟ ನಾಶಕರಾಗಿರುವ ರವಿ, ಗರುಡದೇವ, ಶಿವ, ಹಾಗೂ ಸಕಲವಿದ್ಯಾ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿರುವ ಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳು ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಶುಭವನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ.

ಓಂ ನಮಸ್ತೇ ಗಣಪತಯೇ | ತ್ವಮೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ತತ್ವಮಸಿ | ತ್ವಮೇವ ಕೇವಲಂ ಕರ್ತಾಸಿ | ತ್ವಮೇವ ಕೇವಲಂ ಧರ್ತಾಸಿ | ತ್ವಮೇವ ಕೇವಲಂ ಹರ್ತಾಸಿ | ತ್ವಮೇವ ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ | ತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾದಾತ್ಮಾಸಿ ನಿತ್ಯಂ ||೨||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಹೇ! ಗಣಪತಿಯೇ; ನಿನಗೆ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಣಾಮಗಳು.ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಪ್ರತೇಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ತೋರುವ ತತ್ವವು ನೀನೇ ಆಗಿರುತ್ತಿ.ನೀನು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೂ ಲಯಕರ್ತನೂ ಆಗಿರುವೆ. ಸಮಸ್ತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ನೀನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ನೀನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿರುವೆ.

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಹೇ! ಸ್ವಾಮಿಯೇ; ಕಾಲ, ದೇಶ, ವರ್ತಮಾನ, ಪ್ರಕೃತಿ, ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸತ್ಯವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅವ ತ್ವಂ ಮಾಮ್ | ಅವ ವಕ್ತಾರಮ್ | ಅವ ಶ್ರೋತಾರಮ್ | ಅವ ದಾತಾರಮ್ | ಅವಾನೂಚಾನಮವ ಶಿಷ್ಯಮ್ | ಅವ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾತ್ | ಅವ ಪುರಸ್ತಾತ್ | ಅವೋತ್ತರಾತ್ತಾತ್ | ಅವ ದಕ್ಷಿಣಾತ್ತಾತ್ | ಅವ ಚೋರ್ಧ್ವಾತ್ತಾತ್ | ಅವ ಧರಾತ್ತಾತ್ | ಸರ್ವತೋ ಮಾಂ ಪಾಹಿ ಪಾಹಿ ಸಮಂತಾತ್ || ||೪||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಓ! ಸ್ವಾಮಿಯೇ; ನಮ್ಮನು ರಕ್ಷಿಸು. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು; ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ನಾಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರನ್ನು ಪಾಲಿಸು; ನಿನ್ನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವವರನ್ನು ಕಾಪಾಡು; ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರೋಚ್ಛಾರಣೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಪೊರೆ; ಪೂರ್ವ , ಪಶ್ಚಿಮ, ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಹಿಂದೆ, ಮುಂದೆ, ಮೇಲೆ, ಕೆಳಗೆ, ಈ ತೆರನಾಗಿ ದಶ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದಲೂ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಆಪತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡು.

ತ್ವಂ ವಾಙ್ಮಯಸ್ತ್ವಂ ಚಿನ್ಮಯ: | ತ್ವಮಾನಂದ ಮಯಸ್ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಮಯ: | ತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ | ತ್ವಂ ಜ್ಞಾನಮಯೋ ವಿಜ್ಞಾನಮಯೋಽಸಿ || ||೫||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳೇ ಆದಿಯಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವಂತಹ ನೀನು ಚಿನ್ಮಯ ರೂಪನೇ ಆಗಿರುವೆ. ನೀನು ಆನಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನೇ ಆಗಿರುವೆ. ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪಿ; ನೀನು ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಬಲ್ಲಂತಹಾ ಪರಮ ಜ್ಞಾನಿಯೇ ಆಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಯೂ ಆಗಿರುವೆ.

ಸರ್ವಂ ಜಗದಿದಂ ತ್ವತ್ತೋಽಜಾಯತೇ | ಸರ್ವಂ ಜಗದಿದಂ ತ್ವತ್ತಸ್ತಿಷ್ಠತಿ | ಸರ್ವಂ ಜಗದಿದಂ ತ್ವಯಿಲಯಮೇಷ್ಯತಿ | ಸರ್ವಂ ಜಗದಿದಂ ತ್ವಯಿ ಪ್ರತ್ಯೇತಿ | ತ್ವಂ ಭೂಮಿರಾಪೋ ನಲೋನಿಲೋ ನಭ: | ತ್ವಂ ಚತ್ವಾರಿ ವಾಕ್ಪದಾನಿ || ||೬||

ಭಾವಾರ್ಥ:- ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ಲಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನರಪಿ ನಿನ್ನ ಮೂಲಕವೇ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿ; ನೀರು ;ಆಕಾಶ; ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲವೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ಪರಾ; ಪಶ್ಯಂತಿ; ಮಧ್ಯಮಾ ; ವೈಖರಿ ಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅವಸ್ಥೆಗಳ ನುಡಿಗಳು ಕೂಡಾ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ.

ತ್ವಂ ಗುಣತ್ರಯಾತೀತ: | ತ್ವಂ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಾತೀತ: | ತ್ವಂ ದೇಹತ್ರಯಾತೀತ: | ತ್ವಂ ಕಾಲತ್ರಯಾತೀತ: | ತ್ವಂ ಮೂಲಾಧಾರೇಸ್ಥಿತೋಸಿ ನಿತ್ಯಂ | ತ್ವಂ ಶಕ್ತಿತ್ರಯಾತ್ಮಕ: | ತ್ವಾಂ ಯೋಗಿನೋ ಧಾಯಂತಿ ನಿತ್ಯಮ್ | ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ; ತ್ವಂ ವಿಷ್ಣು: | ತ್ವಂ ರುದ್ರ, ತ್ವಂ ಇಂದ್ರ, ತ್ವಂ ಅಗ್ನಿ | ತ್ವಂ ವಾಯು: ತ್ವಂ ಸೂರ್ಯ | ತ್ವಂ ಚಂದ್ರಮಾ ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂರ್ಭುವ:ಸ್ವರೋಮ್ || ||೭||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಸತ್ವ;ರಜ; ತಮಗಳೆನ್ನುವ ಮೂರು ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣಗಳ

ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪನು ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ.ಜಾಗ್ರತ್, ಸ್ವಪ್ನ, ಸುಷುಪ್ತಿಗಳೆಂಬ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಗಳಿಗೆ ನೀನೇ ಕಾರಣನಿರುವೆ. ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾದಿ ಶರೀರಾವಸ್ಥೆಗಳೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ಪ್ರಾತ:ಕಾಲ; ಮಧ್ಯಾಹ್ನ; ಸಾಯಂ ಸಂಧ್ಯೆಗಳೂ; ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ, ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಗಳೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಮೂಲಾಧಾರ ಶಕ್ತಿಯೇ ನೀನು. ಇಚ್ಛಾ; ಜ್ಞಾನ; ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳೂ ನೀನೇ. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಯೋಗಿಗಳು. ಮುನಿಗಳು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರುದ್ರ, ಇಂದ್ರ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರ ಸ್ವರೂಪನೇ ನೀನಾಗಿದ್ದಿ. ಓಂ ಭೂರ್ಭುವ: ಸ್ವ: ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾರ ರೂಪನೂ, ಅಕಾರ, ಮಕಾರ, ಉಕಾರಗಳು ಸೇರಿರುವ ಪ್ರಣವ ನಾದವೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ.

ಗಣಾದಿಂ ಪೂರ್ವಮುಚ್ಚಾರ್ಯ ವರ್ಣಾದಿಸ್ತದನಂತರಂ | ಅನುಸ್ವಾರ: ಪರತರ: |ಅರ್ಧೇಂದು ಲಸಿತಂ | ತಾರೇಣ ರುದ್ಧಮ್ |ಏತತ್ತವ ಮನುಸ್ವರೂಪಮ್ | ಗಕಾರ: ಪೂರ್ವ ರೂಪಂ | ಅಕಾರ: ಮಧ್ಯಮ ರೂಪಮ್ | ಅನುಸ್ವಾರಶ್ಚಾಂತ್ಯ ರೂಪಮ್ | ಬಿಂದುರುತ್ತರ ರೂಪಮ್ | ನಾದ: ಸಂಧಾನಮ್ | ಸಗಂಹಿತಾ ಸಂಧಿ: | ಸೈಷಾ ಗಣೇಶ ವಿದ್ಯಾ | ಗಣಕ ಋಷಿ: |ನಿಚೃದ್ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂಧ: | ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಗಣಾಪತಿರ್ದೇವತಾ | ಓಂ ಗಂ ಗಣಪತಯೇ ನಮ: || ||೮||

ಭಾವಾರ್ಥ :-ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ "ಗ" ಕಾರವೂ, ನಂತರ "ಅ"ಕಾರವೂ, ಕೊನೆಗೆ ಅನುಸ್ವಾರ ತದನಂತರ ಬಿಂದು =[ಗ್+ಅ+ಮ್ ] ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿದ ನಾದ ಸಂಧಾನ ಸಂಹಿತೆಯೇ ಸಂಧಿಯಾಗಿ "ಗಂ" ಎಂದೆನಿಸಿದೆ. ಇದುವೇ ಗಣಪತಿಯ ಏಕಾಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ. ಇದರ ಋಷಿಗಳ ಹೆಸರು ಗಣಕ; ನಿಚೃದ್ಗಾಯತ್ರಿಯು ಇದರ ಛಂದಸ್ಸು, ಗಣಪತಿಯೇ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆ; ಓಂಕಾರನಾದಗಳು ಸೇರಿ ಗಣಪತಿಯ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವಾಗಿ "ಓಂ ಗಂ ಗಣಪತಯೇ ನಮ: ಎಂದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಏಕದಂತಾಯ ವಿದ.ಹೇ | ವಕ.ತುಂಡಾಯ ದೀಮಹಿ | ತನ್ನೋ

ದಂತಿ: ಪ್ರಚೋದಯಾತ್ || ||೯||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಇದು ಗಣಪತಿಯ ಮೂಲಮಂತ್ರ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕದಂತನಾಗಿ ಸುತ್ತುವರಿದ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ಆನೆಯ ಮುಖದವನಾಗಿರುವ ಗಣಪತಿಯು ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಲಿ.

ಏಕದಂತಂ ಚತುರ್ಹಸ್ತಂ ಪಾಶಮಂಕುಶಧಾರಿಣಮ್ | ರದಂ ಚ ವರದಂ ಹಸ್ತೈರ್ಭಿಭ್ರಾಣಂ ಮೂಷಕ ಧ್ವಜಮ್ | ರಕ್ತಂ ಲಂಬೋದರಂ ಶೂರ್ಪಕರ್ಣಕಂ ರಕ್ತವಾಸಸಮ್ | ರಕ್ತಗಂಧಾನುಲಿಪ್ತಾಂಗಂ ರಕ್ತ ಪುಷ್ಪೈ: ಸುಪೂಜಿತಮ್ | ಭಕ್ತಾನುಕಂಪಿತಂ ದೇವಂ ಜಗತ್ಕಾರಣಮಚ್ಯುತಮ್ | ಆವಿರ್ಭೂತಂ ಚ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದೌ ಪ್ರಕೃತೇ: ಪುರುಷಾತ್ಪರಮ್ | ಏವಂ ಧ್ಯಾಯತಿ ಯೋ ನಿತ್ಯಂ ಸ ಯೋಗಿ ಯೋಗಿನಾಂ ವರ: || ||
೧೦||

ಭಾವಾರ್ಥ :-ಹೇ! ಸ್ವಾಮಿಯೇ; ನೀನು ಏಕದಂತನಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಶ, ಅಂಕುಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವೆಯಲ್ಲದೆ ಅಭಯ ಹಾಗೂ ವರದ ಮುದ್ರೆಯವನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಗೊಂಡಿರುವೆ. ಮೂಷಕ ಧ್ವಜನಾಗಿ ಕಡುಗೆಂಪುವರ್ಣವನಾಂತು ; ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊಂದಿ; ದೊಡ್ಡ ಉದರ; ಮೊರದಗಲದ ಕಿವಿಗಳು; ಕೆಂಪು ಗಂಧವನ್ನು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಂಪು ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವವನಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಅನವರತ ಭಜಿಸುವ ಭಕ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತಾ ಚ್ಯುತಿರಹಿತನಾಗಿರುವ ದೇವಾದಿದೇವ ನೀನಾಗಿರುವೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡವನು ನೀನಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವವನು ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದು ಇತರ ಯೋಗಿಗಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಟನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ನಮೋ ವ್ರಾತಪತಯೇ ನಮೋ ಗಣಪತಯೇ ನಮ: ಪ್ರಮಥಪತಯೇ ನಮಸೇಸು ಲಂಬೋದರಾಯ ಏಕದಂತಾಯ

ವಿಘ್ನನಾಶಿನೇ ಶಿವಸುತಾಯ ಶ್ರೀವರದ ಮೂರ್ತಯೇ ನಮ: ||
||೧೧||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಶಿವಗಣಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯೂ, ಏಕದಂತವುಳ್ಳವನೂ, ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಯವನೂ,ಸಕಲ ವಿಘ್ನ ನಿವಾರಕನೂ, ಶಿವಸುತನೂ ,ಬೇಡಿದ ವರಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸುವವನೂ ಆಗಿರುವ ಸದಾ ವರದ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಮಹಾಗಣಪತಿಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ಏತದಥರ್ವಶೀರ್ಷಂ ಯೋಧೀತೇ ಸ ಬ್ರಹ್ಮ ಭೂಯಾಯ ಕಲ್ಪತೇ | ಸ ಸರ್ವ ವಿಘ್ನೈರ್ನ ಬಾಧ್ಯತೇ | ಸ ಸರ್ವತ್ರ ಸುಖ ಮೇಧತೇ | ಸ ಪಂಚ ಮಹಾ ಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ |ಸಾಯ ಮಧೀಯಾನೋ ರಾತ್ರಿಕೃತಂ ಪಾಪಂ ನಾಶಯತಿ | ಪ್ರಾತರಧೀಯಾನೋ ರಾತ್ರಿ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ನಾಶಯತಿ | ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತ: ಪ್ರಯುಂಜಾನೋ ಪಾಪೋ ಪಾಪೋ ಭವತಿ | ಸರ್ವತ್ರಾಧೀಯಾನೋಪ ವಿಘ್ನೋ ಭವತಿ | ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಂ ಚ ವಿಂದತಿ | ಇದಮಥರ್ವಶೀರ್ಷಮಷ್ಯಾಯ ನ ಧೇಯಂ | ಯೋ ಯದಿ ಮೋಹಾದ್ದಾಸ್ಯತಿ ಸ ಪಾಪೀಯಾನ್ ಭವತಿ | ಸಹಸ್ರ ವರ್ತನಾದ್ಯಂ ಯಂ ಕಾಮ ಮಧೀತೇ ತಂ ತಮನೇನ ಸಾಧಯೇತ್
|| ||೧೨||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಈ ಗಣೇಶಾರ್ಥರ್ವಶೀರ್ಷ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯಾರು ಅನವರತ ಪಠಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಅವರನ್ನು ವಿಘ್ನಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಭಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.ಅವರು ಸದಾಕಾಲ ಸುಖದಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹವರು ತಾವು ಮಾಡಿರಬಹುದಾದ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಜಪದಿಂದ ಹಗಲು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳು ಮತ್ತು ಉಷ:ಕಾಲದಲಿ ಮಾಡಿದ ಜಪದಿಂದ

ಗತರಾತ್ರಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತು ಸಾಯಂಕಾಲಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೋಕ್ಷಗಳೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿ ಮಹಾಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಯೋಗ್ಯನಾಗಿರುವ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥವರು ಪಾಪಿಷ್ಠರಾಗುವರು. ಗಣೇಶಾಥರ್ವಶೀರ್ಷ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಸಹಸ್ರ ಬಾರಿ ಜಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಈಡೇರುತ್ತವೆ.

ಅನೇನ ಗಣಪತಿ ಮಭಿಷಿಂಚತಿ ಸವಾಗ್ಮೀ ಭವತಿ | ಚತುರ್ಥ್ಯಾ ಮನಶ್ನನ್ ಜಪತಿ ಸ ವಿದ್ಯಾವಾನ್ ಭವತಿ | ಇತ್ಯದಥರ್ವಣ ವಾಕ್ಯಮ್ | ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾವರಣಂ ವಿದ್ಯಾತ್ ನ ಬಿಭೇತಿ ಕದಾಚನೇತಿ || ||೧೩||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಈ ಗಣೇಶಾಥರ್ವಶೀರ್ಷ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಭಿಷೇಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ವಾಗ್ಮಿಗಳಾಗುವರು. ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗುವರು. ಚೌತಿಯ ದಿನದಂದು ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುವರು. ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಭಯವು ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಥರ್ವಣ ವಾಕ್ಯ.

ಯೋ ದೂರ್ವಾಂಕುರೈಯಜತಿ ಸ ವೈಶ್ರವಣೋಪಮೋ ಭವತಿ | ಯೋ ಲಾಜೈರ್ಯಜತಿ ಸ ಯಶೋವಾನ್ ಭವತಿ | ಸ ಮೇಧಾವಾನ್ ಭವತಿ | ಯೋ ಮೋದಕ ಸಹಸ್ರೇಣ ಯಜತಿ ಸ ವಾಂಛಿತ ಫಲಮವಾಪ್ನೋತಿ | ಯ: ಸಾಜ್ಯ ಸಮಿದ್ಭಿರ್ಯಜತಿ ಸ ಸರ್ವಂ ಲಭತೇ ಸ ಸರ್ವಂ ಲಭತೇ || ||೧೪||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಗರಿಕೆಯ ತುದಿಗಳಿಂದ ಯಾರು ಹೋಮ ಮಾಡುವರೋ ಅವರು ಕುಬೇರ ಸಮಾನರಾದ ಧನಿಕರಾಗುವರು.ಯಾರು ಸಹಸ್ರ ಮೋದಕಗಳನ್ನು ಆಹುತಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವರೋ ಅವರು ಇಚ್ಛಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ. ಭತ್ತದ ಅರಳಿನಿಂದ ಹೋಮ ಮಾಡುವವರು

ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗುವರು. ತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಮಿತ್ತುಗಳಿಂದ ಹೋಮಿಸುವವರು ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದುವರು.

ಅಷ್ಟೌ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಸಮ್ಯಗ್ರಾಹಯಿತ್ವಾ ಸೂರ್ಯ ವರ್ಚಸ್ವೀ ಭವತಿ | ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹೇ ಮಹಾ ನದ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಮಾ ಸನ್ನಿಧೌ ವಾ ಜಪ್ತ್ವಾ ಸಿದ್ಧ ಮಂತ್ರೋ ಭವತಿ | ಮಹಾವಿಘ್ನಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ | ಮಹಾದೋಷಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ | ಮಹಾ ಪಾಪಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ | ಮಹಾ ಪ್ರತ್ಯವಾಯಾತ್ ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ | ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಭವತಿ ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಭವತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ || ಇತ್ಯುಪನಿಷತ್|| ||೧೫||

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಎಂಟು ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮೂಹದ ಮೂಲಕ ಈ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸುತ್ತಾ ಯಾವಾತನು ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವನೋ ಅವನು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಸ್ವೀಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣದಂದು ನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಥವಾ ಗಣಪತಿಯ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವುದು. ಈ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಮಹಾ ವಿಘ್ನಗಳು; ಮಹಾ ದೋಷಗಳು; ಮಹಾ ಸಂಕಟಗಳು; ಮಹಾ ಪಾಪಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶಗೊಂಡು ಸಕಲ ಕಾಮಿತಾರ್ಥಗಳೂ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವವು. ಇದನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಯಾರು ಜಪಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪಾಪಶೇಷಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಪ್ರಾರಬ್ದ ಕರ್ಮ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಿವೆ.
****************************** || ಇತಿ ಶ್ರೀ

ಗಣೇಷಾಥರ್ವಶಿರ್ಷಂ ||